

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

In Capvt V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

ficus Lensis, siue Lendij, & sepultus ibi in monasterio ab illo instructo.

10. In loco S. Mariæ de Portiunculâ, ad Generale Capitulum.] De hoc dictum supra, ad §. 5. cap. tertij. ubi de Ordinis Minorum incrementis.

11. Viuendi formam per dominum Innocentium approbatam, disponderet per successorem eius Honorium in perpetuum facere roborari.] Cap. 3. precedenti, in fine §. 8. S. Bonauentura commemorat Innocentium Tertium Pontif. Regulam S. Francisci adprobasse anno Pontificatus eius 13. ut Gonzaga scribit: qui fuit an. salutis 1211. & hæc erat prima regula, hic verò, quam legis ab Honorio Tertio confirmatam, secunda est, in compendiosorem formam redacta, cui Franciscani omnes professione nos obligamus. Et vides suggerere Spiritu Dei scriptam: & per incuriam perditam, rursum post ieiunia & preces, velut ex ore Dei rescriptam, quam Honorius confirmauit anno Pontificatus octauo (teste S. Anton.) qui fuit salutis 1223. S. Birgita de regulâ S. Franc. diuinitus indicatum, Christo dictatam auctore, singula eius verba à Spiritu sancto esse, dixi in Elogis.

de orig.
Seraph.
tel. par. 1

Histor.
par. 3.
tit. 14.
67. 94.

Regula S.
Francisci
Dei Spiritu
suggerente
scripta.

IN CAPVT V.

§. 7. Qui perfectioni vitæ inuigilant, quotidianis debere se lacrymarum emundare fluentis.] De refectione offert se occasio ut differam fufius. Duplex ea nobis, matutina & vespertina. Matutinam voco, quæ post nocturnas preces ordinariè, aliàs ipso diei exortu, agitur ante omnes actiones. Vespertina, post Completorium, antequam nos quieti damus. Distinctè de utraque agam, ipsa res postulat, & magnum bonum inde proueniens, firuè & rectè seruetur. Et profectò numquam intermit-

De refectione
lectio
matutina
& vespertina.

mittenda bono viro, qui viam virtutis inire, pro-
 gredi, & feliciter finire cupiat. Diuus Hieronymus
 scribit Pythagoricum preceptum esse, Duorum tem-
 porum quàm maximè habendam curam, ma-
 nè & vesperi. id est, eorum, quæ acturi sumus,
 & eorum quæ gesserimus. Nimirum à Deo agen-
 di capienda primordia: in Deum desinendum. Pul-
 chrè S. Ambros. In Christi nomine omnes actus
 nostri dirigendi sunt; & ad ipsum totius vitæ
 nostræ cōmotio referenda: quia, sicut ait Apo-
 stolus; In ipso viuimus, & mouemur, & sumus.
 Sed & cùm vespera diem claudit, ipsi debemus
 per psalterium laudem dicere, & gloriam eius
 modularâ suauitate concinere: quo operû no-
 strorum consummato certamine veluti victo-
 res requiem mereamur, & laboris quædam pal-
 ma sit soporis obliuio. Hoc autem vt faciamus,
 fratres, non solùm docemur ratione, sed etiam
 monemur exemplis. Nōne videmus minutif-
 simas aues, cùm illucescentē diem aurora pro-
 ducit, in quibusdam nidorum cubiculis, variâ
 dulcedine personare? & id studiosè agere prius-
 quam procedant, vt Creatorem suum, quia lo-
 quelâ non possunt, suauitate demulceant? Et
 quemadmodum vnaquæque earum, quoniam
 confessione nequit, modulis prodat obsequiû:
 ita vt videatur sibi deuotius gratias agere, quæ
 dulcius personauit, hoc etiam peracto diei cur-
 su similiter facere? (Sic colligit alibi.) Quis igi-
 tur non erubescat sensum hominis habens, si-
 ne Psalmorum celebritate diem claudere, cùm
 etiam minutissimæ aues solemnī deuotione, &
 dulci carmine, ortus dierum ac noctium profe-
 quantur? *Omni tempore benedicendum, laudandum
 summum Deum, sacra littera docent, simul etiam*
sine

Ab omni
exemplo.

Apol. 4.
aduer.
Ruff.
c. 10.

Serm. 43

A. R. 17.
18.

In cap.
13. § 2

In mo-
nitis.

Serm.

Lib. 5.
hexsem.
cap. 11.

Pl. 33. 4.
Luc. 18.
1.
1 T. 11. 6.
16.

Lib.
de cō-
derat.
ne.

sine intermissione orandum. Oratio verò complectitur, nō solum laudes Dei, & gratiarum actionem, sed & petitionem, & postulationem. nec ritē à nobis postulari quod expedit potest, nisi quod desideretur in nobis probè sciamus. Oportunius verò nunquam nos ipsos scrutari, inspicere, possumus, quam cum nobiscum sumus, cum à somno surgimus, cum ad somnum cōcedimus. Itaque oportet quidem semper orare, sed maximè tamen manè & vespere. Iam verò perfectissimam esse orationem, cum petimus cognitionem nostri primū, deinde Dei, paullo post expono fusiùs, producto insigni loco B. Augustini. Non potest autem quis se nosse, Deum multo minùs, nisi vocato ad rationem animo, acta diei & agenda studiosissimè recolat. quod quo pacto debeat fieri, sub exemplo eleganter docet B. Ephrem; Negotiatores sumus spirituales, o dilectissimi. considerate quæ dico. Negotiator per singulos dies lucrum, seu dispendium supputat: & si se detrimentum sustinere intelligat, festinat, ac sollicitudinem adhibet, quomodo damnum ipsum recuperet. Ita & tu, dilectissime, per singulos dies, vespere & manè diligenter cōsidera, qualiter se habeat ratio mercimonij tui, & c. Eiusmodi exercitio probos religiosos purgari & proficere debere, accuratissimè docuisse maiores nostros, testatur docetq. B. Dorotheus, rimari, ac perscrutari diligentissimè, quoniam pacto tempus exegerimus, quid commiserimus, num in aliqua re deliquerimus. Si (inquit) ita sollicitus fueris, saluabis mercimonium tuum: & Domino tuo placebis, & tibi metipsi utilis eris. Atque hac ratione (auctore S. Bernardo) ipsum fontem suum, id est, mentem de qua oritur, purificat consideratio. Deinde regit affectus, dirigit actus, corrigi-

Et mer-
catorum.

lib. 1.
de cōsi-
deratio-
ne.

git excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat. Postremò diuinarum pariter & humanarum scientiam confert. Hæc est quæ confusa determinat, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hæc est quæ agenda præordinat, acta recogitat: vt nihil in mente resideat, aut incorrectum, aut correctione egens.

Sed quoniam à luce dies incepit, ordiemur & nos à recollectione matutinâ: quâ mens collecta in se, & ad varios casus obfirmatus animus feliciter diè transigere queat. Ipse Dauides hortatur suo exemplo: Præueni in maturitate, & clamaui, quia in verba tua supersperaui. Præuenerunt oculi mei ad te diluculo, vt meditarer eloquia tua. Similiter eius filius Salomon, cum Deo loquens, Quoniam oportet præuenire solem ad benedictionem tuam, & ad orientem lucis te adorare. S. Ambrosius. Graue est enim si te otiosum infratis radius solis orientis inuerecundo pudore conueniat: & lux clara feriat oculos somnolento adhuc torpore depressos. Arguit nos tanti temporis spatium sine vllius deuotionis munere, ac sacrificij spiritalis oblatione feriata transmissum. An nescis, ô homo, quòd primitias tui cordis ac vocis quotidie Deo debeas? Quotidiana tibi messis, quotidianus tibi fructus. Occurre ergo ad Solis ortus, vt te Oriens inueniat iam paratum: ne lumina tua madido adhuc sopore mergentia, primus diei fulgor exagitet. Priscis Christianis hoc solemne & quotidianum fuisse scribit Plinius Secundus ad Imperatorem Traianum; quòd essent soliti stato die ante lucem conuenire, carmenque Christo quasi Deo dicere secum

Summo
mane ef-
ferenda
Deo pri-
mitia cor-
di & oris.

Psal. 118
147.

Sa. 16. 11

Ser. 19.
in Pla.
118.

Ser. 8
Pfal.

Exemplo
pri. cor. 11.

Epist. 39

secum inuicem: seque Sacramento non in se-
culus aliquod obstringere, sed ne furta, ne latro-
cinia, ne adulteria committerent, ne fidem fal-
lerent, ne depositum appellati abnegarent: qui-
bus peractis, morem sibi discedendi fuisse. *Ter-*

*Cap. 2. tullianus Plinij scriptum in Apologetico aduersus
gentes rescribit: illumq; cum Proconsulem Bithy-
nia ageret, etiam diligentissimè in Christianos in-
quisisse: tamen nihil de sacris eorum comperisse,
quam cœtus antelucanos ad canendum Chri-
sto & Deo: & ad confederandam disciplinam,
homicidium, adulterium, fraudem, perfidiam,
& cetera scelera prohibentes. Vides quo pacto il-
li animum composuerint, & sensus perduxerint ad
firmitatem? Mentem pręparare necesse est, vt cum
tentationum procella & tempestates incurrunt,
turbare non possint, & mouere. Igitur omnibus ob-
seruandum, quod exemplo suo docuit regius Psaltes:*

Ser. 8. in Pfal. 118. Cogitauī vias meas: & conuerti pedes meos in
testimonia tua. *In quem locum hæc D. Ambros.*
Diuiduus sensus; aut quia vias superiores meas
cogitauī, plenas lapsus atque peccati; & ideo vt
remissionem peccatorum possẽmereri, mo-
rum conuersione, studioq; virtutum auerti pe-
des meos in testimonia tua: vt iam non meis
gressibus, quibus antè sum lapsus, sed testimo-
niorum tuorum itineribus ambularem, quò
tuorum semitæ mandatorum me errare non si-
nerent, nec vestigium in deuia & tortuosa de-
flecterem. Hic ergo vnus sensus est. Alius au-
tem ita. Cogitauī vias meas, non superiores, sed
futuras: vt antè, meos actus cogitationibus præ-
uenirem, ne inconsultâ operatione progressus,
aliquid in ipsis actionibus offensionis incide-
rem. Vt si agere aliquid velim, antè cogitem,

S

vtrum

*Qui mē-
tem cōfir-
mabant
aduersus
omnes tur-
bellas.*

vtrum agendum sit illud quod desidero, aut quod
 agendum modo. Similiter si alloquendum, vtrum
 alloqui debeam: deinde publice an secreto lo-
 qui, presentibus aliquibus, aut nullis. Sicut il-
 lud est, vt si velis fratrem corripere, primo so-
 lus corripias; secundo, presentibus duobus aut ^{Mat. 18.}
 tribus testibus; tertio, si non audierit, coram Ec-
 clesia. Itaque si praetermisso ordine velis coram
 Ecclesia fratrem increpare, quem ante monere
 debueras, erratum ipse cognoscis. Omnia igitur
 cum cogitatione facito, vt non te poeniteat
 aperti oris tui. An vero si viam ingressus, cum
 veneris ad compitum aliquod, (ita enim appel-
 latur plurimarum velut quidam concursus via-
 rum) si nescias quod iter ingredi debeas, stas ta-
 men & cogitas ipse tecum, vtrum primam, an
 secundam, an tertiam, an quartam, vel certe
 quintam, si ita est, viam eligas quam sequaris:
 nec putas prius adoriendum iter, quam animo
 definieris, & pleniore mentis intentione deci-
 deris. Stas igitur cogitans, quae sit via quae in ci-
 uitatem ducat, ad quam tibi putas esse pergen-
 dum. Quanto igitur magis animo debes ac-
 mente consistere, qui ad regnum caeleste con-
 tendis, & cogitare tecum, quia non omnis via
 illud ducit, non omnis via illud dirigit, ad Hieru-
 salem illam quae in caelo est! Sunt viae quae ma-
 los exitus habent, quas diaboli tentamenta tri-
 uerunt: & ideo exitus earum exitus mortis sunt.
 Haec nempe sunt viae, de quibus legisti in Pro-
 uerbiis, quia sunt viae quae videntur viro rectae
 esse; vltima autem earum aspiciunt in profun-
 dum inferni. Est autem via angustior illa, quae ^{Mat. 7.}
 ducit ad Dei regnum. Volens ergo eam ingre- ^{14.}
 di viam quae ad Deum ducit, non circumspicies,
 non

Simile
 elegant.

Pal.
 148.

Sen.
 27.

r. De
 Traque
 an. c.
 5.6.

non tecum ipse tractabis, non considerabis, ne
facile capiaris affectu, si via latitudine prouo-
catus ingrediaris iter, quod ad inferna deducat?

Paullo post. Cogitandum est igitur quid gera-
mus. Vbi enim præcedit cogitatio, maturitas
operationis adhibetur. Iraque pes iste, fidei ve-
stigium est, quem meditatione perpensâ à cor-
poralibus motibus, ad testimonia diuina defle-
xit. Quid igitur profit cogitare antè, quod post-

psal. 118
148. Paratus sum, & nõ sum turbatus, vt custodiam
mandata tua. Vbi cogitatione quis præuenit
quod acturus est, semper paratus ad agendum
est, semper fixus & validus: vt non queat subitâ
aliquâ accidentium offensione turbari. Nulla
enim flabra scopulosâ nimis ambitionis excu-
tiunt; nulla procella atque tempestas iniustâ
inuasione exagitat; non petulantis oculus me-
retrici illaqueat. Si persecutio ingruit, inuenit
iam paratum: vt vbi possit esse perturbatio sa-
lutis incertâ, ibi sperata sacri corona certami-
nis, prouidâ futuri meditatione demulceat.
Ideoq; mentem suam præparare debet: vt cum
ista acciderint, turbare se non queant. *Hactenus*

1° Sen. ep.
27. *S. Ambrosius. Porrò autem quoniam* numquam
satis dicitur, quod numquam satis discitur: *ad-*
dam Sapiencia Romane parentis saluberrimũ præ-
ceptum de re eadem. Multa ab ipso bene dicta refe-
ro, quia non illius modò, sed publicæ sunt voces. hæc

1. De
Trāquil.
an. c. 4.
5.6. *ait:* Inspicere debemus primùm nosmetipso:
deinde quæ aggredimur negotia; deinde eos
quorum causa, aut cum quibus agendum est.
Ante omnia necesse est seipsum æstimare: quia
fere plus nobis videmur posse, quàm possimus.
Alius eloquentiæ fiducia prolabitur, alius pa-

*Iacula
præuisa
minus fe-
ruunt.*

*Inspicere
primùm
debemus
nosmet-
ipso.*

trimonio suo plus imperabit, quam ferre possit. Alius infirmum corpus laborioso oppressit officio. Quorumdam parum idonea est verecundia rebus ciuilibus, quæ firmam frontem desiderant. quorumdam contumacia non facit ad aulam. Quidam non habent iram in potestate: & illos ad temeraria verba quælibet indignatio effert. Quidam vrbane nesciunt continere, nec periculosos abstinere salibus. Omnibus his vtilior negotio quies est. ^aEstimanda sunt deinde ipsa quæ aggredimur; & vires nostræ cum rebus quas tentaturi sumus, comparandæ. Debet enim semper plus virium esse in actore, quam in pondere. Necessè est opprimant onera, quæ ferènt maiora sunt. Quædam præterea non tam magna sunt negotia quam fecunda, multumque negotiorum ferunt. Et hæc fugienda sunt, ex quibus noua occupatio multiplexque nascitur. nec accedendum eò, vnde liber regressus non sit. His admoenda manus est, quorum finem aut facere, aut sperare possis. Certè relinquenda quæ latius actu procedunt, nec vbi proposueris desinunt. Hominum quoque delectus habendus est, an digni sint quibus partem vitæ nostræ impendamus; an ad illos temporis nostri iactura præueniat. Quidam vltro officia nostra nobis imputant. Athenodorus ait, ne ad cœnam quidem se iturum ad eum, qui sibi nil pro hoc debiturus sit. Puto intelligis, multo minùs ad eos iturum, qui cum amicorum officiis paria in mensâ faciunt, qui fercula pro congiariis numerant: quasi in alienum honorem intemperantes sint, deinde illi sint testes spectatoresque. Non delectabit popina secreta. Considerandum est, vtrum natura

Deinde
qua ag-
gredimur
negotia.

Postea
quorum
causam.

tura agendis rebus, an otio, studio, contemplationique sit aptior: & eo inclinandum, quo te vis ingenij defert. Malè enim respòdent coacta ingenia: reluctante naturâ irritus labor est.

^{Hom.}
^{ad An-}
^{tochen.}

Claudo hæc verbis S. Ioannis Chrysostomi: Si in matutinis hæc meditemur, cum multa fiducia procedemus ad opera, si Deum prius propitium fecerimus occurru & supplicatione. Nihil habebimus inimicum: quod habes deridebis, propitium habens Deum. Bellum est in foro, pugnam quotidianam exhibent negotia, tēpestas & procella. Armis itaque nobis opus est. magna verò armatura oratio. Opus est ventis à puppi, opus omnia discere, vt diei spatiū absque naufragiis & vulneribus transigamus. Multi namque per singulos dies scopuli, & frequenter illiditur scapha, atque submergitur: propterea nobis opus est oratione, matutinâ præsertim & vespertinâ.

Et quidem hoc modo animus est aptandus summo manè: ne casuum perturbet varietas, sed aduersus incerta sit certus. Verùm quoniam plerumque instabilior, & plurimis distentus, sui obliuiscitur nimis sæpe: non attendit semper propositi consilium, neque quod transuersum à rectâ defleat regulâ, & regiâ illâ viâ. Itaque sub vesperum animum collige, & causam apud te dicito, scrutans totum diem, dicta omnia factaq; remetiens. Hoc docet sapiens

*Sub nocte
animus
ad rationē
vocandus
quotidie.*

^{Sen. de}
^{ira. c. 36.}

Romanus: "Animus quotidie ad rationem reddendam vocandus est. Faciebat hoc Sextius, vt consummato die cum se ad nocturnâ quietem recepisset, interrogaret animum suum; Quod hodie malum tuum sanasti? cui vitio obstitisti? quâ parte melior es? Desinet ira, & erit moderatior, quæ sciet quotidie ad iudicē esse venien-

dum. *In eandem sententiam D. Chrysoſt.* ^{Hom.} Con-
 stitue super conscientiam iudicantem rationem; ^{4. ad}
 & in medium omnia patrata propone. Anima ^{Anno-}
 tuæ peccata scrutare, & pœnas exige diligenter. ^{chen.}
 & dic; Quamobrem hoc & hoc auſa es? Et si
 hæc quidem fugiat, aliena verò discutiatur, dic ad
 eam; Non de his te iudico: non pro his venisti
 te purgatura. Quid enim si ille malus? quare tu
 hoc & hoc admisti? noli accusare. tua confide-
 res, non aliena. & eam in hanc agas anxietatem
 continuè. Postea si nihil quod dicat habeat, sed
 refugiat: dilania flagellans eam, quasi quãdam
 ancillam insolentem & fornicantem. Et quoti-
 die huiusmodi iudicium constitue, & ignis flu-
 men designa, veneniferum vermem, tormenta
 reliqua. (*Quibusdam interpositis.*) Cùm autem
 hæc examinaueris, adſit nemo, nemo tumultu-
 eretur: sed sicut iudices sub velis iudicant se-
 dentes, sic & tu pro velis, quietis tempus &
 locum inquire. Et cùm coenatus surrexeris,
 & sis recubiturus, ista tunc discerne. Hoc ti-
 bi tempus idoneum: locus autem lectus & cu-
 biculum. Hoc & Propheta iussit, dicens: Quæ ^{Pſal. 4.1}
 dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris
 compungimini. Et paruorũ magnas exige pœ-
 nas, ne magnis unquam approximes. Si per sin-
 gulos hoc feceris dies: cum fiducia stabis ante
 tremendum illud tribunal. Paulus ita purus est
 factus: & propterea dicebat, Si enim nos ipsos ^{1. Cor. 11}
 iudicaremus, non iudicaremur. Ideo quãtum ^{2. Sen.}
 potes te ipsum coargue, inquire in te. Accusa- ^{Epist. 11}
 toris primũ partibus fungere, deinde iudicis,
 nouissimè deprecatoris. Quòd si quotidie pec-
 cauerimus (*salutare D. Chrysoſtomi monitũ*) & ^{ser. de}
 animam nostram contuderimus; numquã au- ^{penit.}
 tem ^{& conf.}

Ut iudi-
 cio Dei se-
 curi ſista-
 mur.

4. Ec-
 hist.

Cap.
 24.

tem senserimus, sicut continuò vulnera accipientes & desipientes, febrim mortemque sibi accersunt: ita utique & nos inevitabile nobis supplicium, còtinuà sensus carentià attrahemus.

7. Non est ob amorem luminis, quod habemus commune cum muscis.] *Simile prorsus, quod Socrates scribit de caco Dydimò, omni tamen litterarum genere exulto.* Fertur Antonium cum hoc Dydimò in colloquium venisse: eiusque doctrinam & intelligentiam cum perspexisset, ei dixisse: Nihil te conturbet, Dydime, quòd sensu oculorum corporeorum orbatu sis. Nam quamvis tales oculi, quales muscis & culicibus tribuuntur ad servandum, tibi prorsus desint: tamen lætari plurimum debes, quòd illos habeas oculos, quibus Angeli aspiciunt, quibus Deus ipse cernitur, quibus denique clarissimum eius lumen comprehenditur.

8. Ab aure usque ad supercilium coctura protracta.] *Cocturam videtur cauterium appellare, quomodo S. Bernardus: Nōne & in nostris membris, sæpe pro vnius infirmitate, alteri adhibetur curatio? Dolet caput, & in brachio fit coctura: dolent renes, & fit in tibià. Ita hodie pro totius corporis putredine, cauterium quoddam infixum est in capite.* *Loquitur de Circumcisione*

Cap. 16. *Christi Salvatoris, Ser. 3. de Circumcis. Domini.*

24. Nec ignis ardorem sensi.] *In libro Sapientie legimus, Creatura tibi factori deseruiens exardescit in tormentum aduersus iniustos: & lenior fit ad benefaciendum pro his qui in te confidunt.*

Apud eremum S. Urbani.] *Cur ita dicatur, disserit Ioannes Molanus li. 3. de historià sacrarum Imaginum c. 19. opinionem suã adfert, nihil ponit.*

Aquam in vinum mutar. S. Francisc. & totum fontem. Vinum efficitur optimum quod fuerat aqua pura.] Refert^a Barpt. Pisanus S. Franciscum in *Confor. fruc. 11.* Marchiâ Anconitanâ, apud locū de Trabebonante cū Ecclesiam adificaret aestivo tempore, fontem totum in optimum vinum commutasse. Operarij vinum poscebant: nec exspectabāt fratres, qui vinum ierant allatum. Tunc B. Franciscus ad fontem ibi vicinum perrexit. & ibi factâ oratione, fontem crucis signo cū signasset, aqua ipsius fontis in vinum optimum est conuersa. quæ conuersio ad horam durauit. Ibidem scribit etiam acetum ab illo in vinum commutatum.

IN CAPVT VI.

§. I. Omnium virtutum custos & decor humilitas.] *Hugo à S. Victore*: Discite à me quia mitis sum & humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris. Ecce mel humilitatis, cum dulcedine mansuetudinis. Sicut enim mel concordat in confectionibus medicinæ cū omnibus diuersitatibus specierū: sic ex humilitatis dulcedine cōdiuntur omnia genera virtutum.

4. Non tam præesse voluit, quàm subesse.] *Magnificè hic à S. Patre commendatur obedientia. & rectè: quia docente. B. Augustino*, Ea virtus in creaturâ rationali mater quodammodo est omnium, custosque virtutum: quandoquidem sic facta est, vt ei subditam esse sit vtile. perniciosum autem suam, non eius à quo creata, facere voluntatem. *Nec Deo tantummodo obediendum, verùm etiam hominibus: idq; exemplo Christi Filij Dei, qui fuit subditus parentibus.* *Origenes*: Si Iesus Filius Dei subiicitur Ioseph & Mariæ: ego non subiiciar Episcopo, qui mihi à Deo ordinatus est pater? non subiiciar presbytero, qui

Obedire salutare rationali creaturæ.

Lib. 1. de clauf. animæ. Mat. 11. 29.

Lib. 14. de eu. Del. 6. 13.

Luc. 1. 51. Hom. 10. in Luc.